

XAVIER VALL

Suposo que no faltarà qui aprofitarà la commemoració dels 100.000 exemplars de la Biblioteca del Centre per evocar, recreant més o menys innovadorament els tòpics i potser una mica apocalípticament, el meravellós univers de suggestions que li ha suscitat la lectura i la capacitat de transformació del món per la cultura escrita (força més limitada, per cert, que no se sol proclamar). Em sembla molt bé i, en part, a mi mateix em tempta de fer-ho. Particularment, m'agradaria d'estudiar la contribució de la Biblioteca a la tradició progressista reusenca, avui en dia molt debilitada. De tota manera, com que, per desgràcia, no sóc dat al ditirambes, aquesta xifra astronòmica em desvetlla reflexions més aviat impertinents. No puc evitar de pensar (ben mesquinament, si volen) que, junt amb escrits en molts conceptes admirables, en bona part dels 100.000 exemplars, una bona mostra de la producció impresa de la humanitat, s'acumulen, parcialment, constituint-ne la totalitat o, a vegades, multiplicats en reimpressions, un sens fi de bajanades de tot ordre: errors, incorreccions, necieses, imbecilitats, autèntiques parides, ximpleries, barbaritats... il·lusions, candideses, puerilitats, quimeres, supersticions, al·lucinacions... eufemismes, circumloquis, exageracions, mitges veritats, autoenganys, claudicacions, hipocresies, sofismes, manipulacions, pamflets, mentides descarades... autobombo, adulacions, llepades, servilismes... retrets nimis, incomprendions, envegetes manifestes, diatribes injustes, impropis, insults, calúmnies, libels... egoismes, narcisismes, vanitats, pedanteries, petulàncies, jactàncies, bravates... obvietats, banalitats, futilitats, collonades, punyetes... mera erudició, abstraccions, deliquescències... llocs comuns, pastitxos, plagis... reiteracions, redundàncies, proximitats, verbositats, logorreies... efusions, ploricons, sentimentalismes, melodrames... afectacions, ampul·lositats, literatura barata, cursileries... En definitiva, carrinclona-

C

al respectar les manies de cadascú en la mesura que no destorbin els altres

Grafomania

des. Que no pateixi ningú, però: sóc prou discret com per no aduir cap dels cent-mil exemples que em vénen a la memòria.

Quedi clar que no es tracta, en absolut, de cap retret al fons de la Biblioteca del Centre, admirablement seleccionat al llarg de moltes generacions. Cal remarcar, també, que no és un problema exclusiu del llenguatge escrit, on aquests defectes són més escassos que en l'oral (que mereixeria encara una invectiva més dura), però també menys perdonables. Consti, igualment, que no pretenc de censurar l'extensió social de l'escriptura, l'abundància de bibliografia sobre els temes més variats i específics o la manifestació de la diversitat d'opinions, els quals tant celebren. Fins i tot, defensaria l'encant, per diferents motius, d'algunes grafomanies extremes, com la del Baró de Maldà, la de Manuel de Pedrolo o la de Josep Maria Espinàs. Es tracta, simplement, d'una reflexió general, i també autocorrectiva (la crítica ben entesa comença per un mateix). Em pregunto a què es deu tanta proliferació d'escrits reprovables (penso que particularment accentuada en els nostres dies, almenys en relació al suposat progrés). Com que en aquest breu article no puc abordar a fons l'etiologia de la grafomania, n'apuntaré tan sols algunes possibles causes: 1) la voluntat d'encobrir la realitat (com deia el diplomàtic i confabulador Talleyrand, les paraules sovint no serveixen pas per expressar el que un pensa, sinó per amagar-ho); 2) la valoració quantitativa, tant curricularment (amb un fals concepte de productivitat), com pel que fa a la fama, que sovint es produeix acumulativament; 3) la més pura i simple vanagloria; 4) la necessitat de mantenir un miratge de comunicació i de cultura (particularment intensa quan són en crisi), de la mateixa manera que alguns, quan es troben amb un desconegut en un ascensor, senten una imperiosa necessitat de parlar del temps, justament perquè no tenen res a dir-li (es tracta de la funció fàtica, la més primitiva del llenguatge, que tant ha popularitzat Jakobson, però partint de Malinowski, a qui em remeto per restituir un ús més antropològic del terme)...

Crec que cal respectar les manies (també les gràfiques) de cadascú en la mesura que no destorbin els altres. De tota manera, com a contribuent, m'indigna que sovint se subvencioni tanta fatuïtat i estúpidesa, com a persona amb l'elemental sensibilitat ecològica, em dol l'inútil sacrifici dels arbres (del qual no em compensaria el profitós reciclatge de tots els exemplars d'algunes obres), i, com a lector, lliure o obligat per la meua professió, em cansa i m'enutja haver de perdre el temps llegint estultícies que l'autor, només que s'ho hagués pensat una mica, hauria evitat d'escriure. Ben segur algú creurà que el millor que podria fer, aplicant-me els meus propis raonaments, seria donar per acabat l'article. Com que considero que tindrà tota la raó del món, ho faig ara mateix.